

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

N:r 6

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND

Redaktion: Styrmansgatan 1, Stockholm. - Tel. 60 63 08. - Postgiro 4870.

Redaktör och utgivare: Kaptan Erik Gillner.

1942

24 årgången

Olika släckningsmetoder.

Av Curt Bergström.

(Forts. fr. nr 4.)

Denna bevakning måste för övrigt ofta utsträckas ganska långt. Moderna synpunkter på hygien ha, framför allt i hus med centraluppvärmning, framtvingat ventilationssystem, som kunna bereda svårigheter vid eldsläckning. Man finner sålunda ofta nyare byggnader utrustade med dolda ventilations- och evakueringskanaler, vilka giva gnistor och heta brandgaser möjlighet till antändning i till synes helt avskilda delar av byggnaden. Vid brand även i lägre delar i ett hus bör sålunda framför allt vinden observeras, emedan evakueringsstrumor ofta felaktigt mynna på denna.

Vid större brand, då större del av byggnad står i lågor, gäller, att de första strålarna skola sättas in till skydd av de mest hotade

omgivningarna, så att man även här får brandplatsen inringad. Det är bättre att ett övertänt hus får brinna ned till grunden, medan kringliggande räddas, än att ett flertal bliva mer eller mindre skadade av brand, rök eller vatten. Men även om dessa strålar i första hand äro avsedda att skydda för nyantändning, böra de samtidigt oavlätligt, då så ske kan, medverka till den direkta släckningen av branden. Man bör alltid hava i minnet, att faran för en elds spridning bäst undanröjes genom att själva elden betvingas och aldrig är helt undanröjd, förrän all eld är släckt.

b) Vattentillgångars användande.

I samhällen med vattenledning och brandposter tillgripes i regel först brandpostledning (ev. med motorspruta omedelbart eller se-

nare tillkopplad för att höja trycket) såsom varande det snabbaste sättet. Finnes ej vattenledning eller är den otillräcklig, måste spruta placeras vid öppet vatten. Å främmande platser måste vattentag rekognosceras, innan order om sprutas placering gives, enär befolkningens uppgifter ofta äro i hög grad missvisande.

Fordran på möjlighet att angöra sprutan vid vattentaget är givetvis ovillkorlig. Därtill kommer önskvärdheten av kort avstånd till och tillräcklig vattenmängd i detsamma. Kunna båda önskemålen uppfyllas å samma ställe, är det bra, varom icke, måste omständigheterna å brandplatsen såsom eldens omfattning, tillgång på slang och personal m. m. bli avgörande. Ett snabbt igångsättande av släckningen har stor betydelse, men ett avbrott i densamma kan å andra sidan riskera redan vunnen terräng. Kan kort släckning eller tillskott i personal och redskap förutses, kan tillgripandet av ett närbeläget litet vattentag vara förmånligt. Eljest torde ett tillräckligt men mera avlägset liggande ofta vara att föredraga. Pumpskötaren bör alltid i tid varsko ledaren om förestående vattenbrist. Brunnar böra endast i yttersta nödfall angöras, enär de inom möjlig sughöjd endast hålla ringa mängd vatten och tillrinningen sällan är tillräcklig för en maskindriven spruta, även om den enligt befolkningens försäkran "aldrig tryter". Grunda vattensamlingar kunna med lämpliga anordningar såsom sugsilsskydd (se Utbildningsreglemente för brandkärer), nedgrävd trumma, hink el. dyl. ofta utnyttjas nästan ända till botten och därför, om de ha någon utsträckning, vara användbara. Grunda bäckar och diken med strömmande vatten kunna genom uppdämning utnyttjas. I starkt strömmande vat-

ten bör sugsilen antingen riktas (bindas) mot strömmen eller läggas nedströms om anordnad skärm för att sprutan skall kunna suga.

c) Slangledningars utläggande.

Vid utläggande av slangledning böra följande synpunkter beaktas. Det är fördelaktigt att draga en ledning kortaste väg. Man vinner härvid minskad slangåtgång och följaktligen även minskade friktionsförluster i slangen, i regel minskat arbete med utläggningen och medför mindre tidsförlust. Å andra sidan bör en ledning läggas så, att den ej kommer till skada eller verkar hindrande på eldstället. Den bör sålunda läggas vid ena sidan av gata eller väg, ej i onödan korsa vägen, då den härigenom verkar hindrande för trafiken eller skadas av överkörande fordon. Till minskande härav användes slangbroar. Vid korsning av järnväg lägges slangen under skenor. Jämnlöpande ledningar böra läggas parallella och ej korsande varandra, enär i senare fallet svårighet uppstår att få vatten påsläppt eller stoppat å rätt ledning. Slangen bör läggas å gräs eller i övrigt mjuk mark och ej å grusbana, där slitningen blir större. Vid flytning bör en ledning lyftas och bäras och ej dragas mot marken.

I samband härmed påpekas lämpligheten av instruktions utfärdande en gång för alla, om att vid slangutläggning grenrör alltid skall insättas, såvida icke order om motsatsen gives. Förlusten i tid och tryck av denna åtgärd är nämligen så ringa, jämförd med den fördel den kan medföra i händelse av att ytterligare en stråle sedermera skulle behövas, att grenrörets insättande, även om det stundom skulle ha skett i onödan, är fullt försvarligt. Undantag från denna regel bör dock göras, när avståndet mellan spruta och eldställe är så

kort, att dragandet av direkt ledning ej föranleder förlust i tid eller slangåtgång, eller när knapp tillgång på grenrör gör deras sparan- de för vissa punkter nödvändigt.

Vid utläggning av ledning upp i hus, särskilt högre sådana, bör observeras de mycket stora fördelarna av att med lina hissa upp den- samma utvändigt längs väggen till lämpligt fönster, gentemot det än så länge vanliga sättet att låta ledningen gå inomhus i trappor. Man vinner minskat arbete, minskade vattenskador i trappor och lägenheter (behöver ej passera oskadade rum eller lägenheter), kortare väg, överskådlighet, vilket underlättar ordergivning om vattens påsläppande eller avstängande, mindre personal vid lednings förhålan- de vid fortskridande släckningsar- bete. (Härför behövs i trappor minst två man för varje vånings- höjd.) Vid vindseldsvådor drages slangen in genom översta trapp- fönstret.

d) Angreppsvägar.

Av det föregående har framgått vikten av att omringa elden för att därigenom begränsa densamma. I regel måste därför utomhus första angreppet ske *mot* vinden, enär spridningen åt detta håll är mest överhängande. Här måste elden stoppas. Med bibehållande härav sker den efterföljande släckningen emellertid bekvämast, fortast och genom större möjlighet till över- blick ofta även med minsta skade- görelse *med* vinden.

Vid brand inomhus å nedre bot- ten utgåra ofta fönstren de lämp- ligaste angreppsvägarna. Å högre belägna våningar samt vindar bli- va trappvägarna i regel de fördel- aktigaste (observera, att slangen ändock kan dragas utvändigt). I varje fall böra trapporna skyddas, enär elden genom draget sprider sig fortare till andra våningar den- na väg än genom trossbottnarna.

Angrepp genom fönster även mot högre våningar äro givetvis verk- samma, men bör sprutning direkt, från lätta stegar ske med viss för- siktighet. Våra grova slangar och åtminstone önskvärda goda tryck medföra nämligen risk för stegens stjälpning.

Att från marken rikta en stråle in genom fönstret i en högre belä- gen våning medför så gott som all- tid dåligt resultat med stora vat- tenskador. Strålen skall från *nära håll* riktas direkt mot eldhärden och icke mot rök och lågor.

Som allmän regel vid val av an- greppsvägar gäller för övrigt, att man bör välja korta och bekväma vägar, då man härigenom oftast vinner bästa och snabbaste resul- tat.

e) Förbandens användning.

Man bör alltid eftersträva att ej splittra förbanden. Sålunda bör varje brandkår eller brandkårsav- delning givas sin uppgift eller sin front att arbeta på. Arbetet vin- ner genom att ledare och personal samt personalen inbördes känna varandra.

Samma synpunkt bör läggas på underavdelningarna, grupperna. Det går fortare att giva order till des- sa, om den indelning, som gäller vid utryckningen, bibehålles, än om först en nyindelning skall verk- ställas.

Allt detta är nog så riktiga öns- kemål. Men på eldstället visar det sig ofta svårt att hålla förbanden hela. Kårerne och de större avdel- ningarna måste under arbetets gång ingripa på varandras arbets- fält och särskilt under rådande svå- righeter (mörker, rök) kan en nog- grann åtskillnad i längden ej bibe- hålles. Ingripande från sidoför- bands befälhavare blir därför ofta cundvikligt och nödvändigt.

Beträffande grupperna så är ju deras numerär så beräknad, att de flesta redskap skola kunna betjä-

nas av en grupp om tre man. En del redskap erfordra dock större styrka men i regel endast för ett kortare tidsmoment. Bäst är då, om man kan avdela två hela grupper, varav den ena snarast möjligt återgår till samlingsplatsen för nytt uppdrags erhållande, eller att man redan vid första ordergivningen lämnar den en sekundär uppgift.

Många gånger har emellertid en befälhavare ej råd till en dylik överdimensionering, utan tvingas att redan från början splittra en eller annan grupp. Detta gäller naturligtvis ej minst i de fall, då endast en man erfordras för uppdragets utförande, såsom vid överbringandet av order eller dylikt, då ett användande av en hel grupp skulle vara alltför stort slöseri.

Samma blir förhållandet, om ledaren under arbetets gång binder onödigt stor styrka för en viss uppgifts lösande. Vid slangutläggning, resande av lätt stege o. s. v. erfordras exempelvis endast under arbetets första skede full styrka inom gruppen. Därefter är i regel två man tillräckligt att sköta strålen liksom vid en stege en för att stötta densamma. Överflödigt manskap bör, särskilt vid ringa personaltillgång, utnyttjas.

Som synes gå många gånger önskemålen att bibehålla förbanden hela icke att realisera på eldstället, men man bör dock fasthålla vid principen så långt det går och detta särskilt under ordergivning och igångsättande.

f) Reserv.

Under släckningsarbetets gång uppstår allt som oftast behov av att för längre eller kortare tid insätta grupper på nya punkter. Har eldsläckningsledaren redan disponerat hela utryckningsstyrkan, innebär det stora svårigheter och mycken tidsspilla att från redan insatta förband utplocka enstaka lediga karlar. Ledaren bör därför

alltid söka skapa en reserv, ur vilken vid behov nya förband kunna bildas.

Idealiskt skulle naturligtvis vara att ha så stor utryckningsstyrka till sitt förfogande, att man redan från början kunde sätta in fullt tillräckliga krafter och ändå ha folk över till reserv, men detta låter sig icke alltid göra. Det har framhållits vikten av att iakttaga en viss försiktighet vid insättandet av folk, innan noggrannare rekognoscering hunnit verkställas. Men vid större eldsvådor måste ofta redan från början hela styrkan disponeras och även vid mindre kan den snart vara tagen i bruk. Det gäller då att skaffa en ny reserv.

Detta kan ske på olika sätt. Ledigblivna karlar i de olika grupperna böra självmant, efter meddelande till befälhavaren för gruppen, återgå till samlingsplatsen för att där bilda reserv. Vikten härav kan icke nog inpräntas hos manskapet. Dylik samlingsplats för reserven bör angivas, redan innan personalen efter första ordergivningen skingras.

Ledaren bör emellertid tänka på att vid behov draga till sig även tillgängliga reserver såsom borgarbrandkår, militärberedskap, allmänna brandkåren eller närliggande samhällens brandkårer. Kallandet av dylika reserver bör ledaren vara förutseende nog att göra i

Billiga
Brandhjälm
av läder

JOSEF LARSSON

Riddarg. 62

STOCKHOLM

Nederlag för Värmland:

ARVIKA VARUFÖRMEDLING.

god tid, och ofta blir detta en av de första order, som gives på eldstället, om den ej redan tidigare är given. Ifall man redan vid eldsvådans meddelande får veta, att denna är av större omfattning, av rök eller eldsken kan sluta sig därtill eller ock eldställets belägenhet innebär stora risker för grannskapet, kan nämligen denna order givas redan före avfärden från stationen. Gives ordern först på eldstället, bör om möjligt platsen för förstärkningens anmälan ävensom eventuella specialredskap, som skola medföras, angivas.

Ingen tvekan bör råda om, att det är bättre att kalla för stor än för liten förstärkning, och samhällets utgifter i ersättning till inkallad personal bli i regel så minimala i förhållande till de värden, som stå på spel, att tanken härpå ej bör avhålla den ansvarige släckningsledaren från att utnyttja till buds stående resurser. Först och främst kallas givetvis återstoden av samhällets egna organisationer. Är allmänna kåren icke väl organiserad och är dess eget befäl icke insatt i sina uppgifter, torde det vara vida fördelaktigare att kalla militärberedskap, om sådan finnes att tillgå. Denna kommer fortare till platsen, samlad och uniformerad, och av dess organisation samt personalens vana att taga och giva order har eldsläckningsledaren betydligt större nytta än av en tillfälligt hopräfsad, icke uniformerad hop. På kasernerna finnas också numera modern brandredskap, som kan komma till nytta, medan allmänna kåren i regel är hänvisad till den äldre materiel, som brandkåren kan ställa till förfogande och vilkens framförande torde taga lång tid i anspråk. Men har brandchefen varit nog förutseende att giva allmänna kåren en god organisation med dugligt befäl, kan den, särskilt i samhällen, där militärförläggning ej finnes, bli till stor

nytta, framför allt som handräckning men även för skydd mot flygeld, där vikten ligger på bevakning av stora områden och där släckningen av gnistor kan verkställas utan egentlig brandredskap. Men användbarheten beror på allmänna kårens eget befäl, enär man måste förutsätta, att vid storbränder det ordinarie brandbefälet är så starkt engagerat vid den ursprungliga eldhärden, att det icke kan *direkt* leda detta folkuppåd.

(Forts.)

Notiser.

Dalarnas Brandkårsförbunds årsmöte

åger rum i Falun den 27 juni.

Propagandakommitté för brandskyddet.

Överståthållarämbetet och länsstyrelsen ha satt till en kommitté för brandskyddspropaganda i Stockholms stad och län. Den skall i första hand fullfölja Brandskyddsföreningens propaganda- och upplysningskampanj, vilken pågått sedan våren 1941. Kommittén består av polisintendent E. Forselius, ordf., länsnotarie G. Falk, v. ordf., distriktschef A. Malmqvist, kapten E. Gillner, brandkapten J. E. Skogsberg, ingenjör C. Fenelius, instruktör O. P. Månsson och brandkonsulent A. Rörström, sekr. För att motverka de många eldsorsakerna skall kommittén sprida affischer och broschyrer samt med bistånd från företagare och arbetarorganisationer ordna brandskyddsföredrag på arbetsplatser och möten.

Hemvärnet och skogsbränderna.

Av

Överstelöjtnant E. BERGGREN, Hemvärnsstaben.

Hemvärnets främsta uppgift är att verka för det omedelbara trygghandet av den egna hemorten. Om än hemvärnsskungörelsen med dessa ord från början avsett trygghandet mot fiendliga stridskrafter, som infalla i riket, har likväl begreppet sedermera vidgats och innefattar nu även biträde från hemvärnets sida vid inträffade katastrofer dit även eldsvådor och skogsbränder räknas. Hemvärnet har här en viktig uppgift att fylla. Skogarna utgöra vår största naturtillgång. Icke mindre än 56 procent av hela landytan utgöres av produktiv skogsareal och de förluster som skogsbränderna åsamka oss under varma och torra somrar kunna bli va ödesdigra nog. Under krig kunna genom bombfällning stora skogsområden samtidigt sättas i brand antingen för att nå vissa militära mål eller i terroriserande syfte.

Redan under nu rådande beredskapsläge kunna förband ur hemvärnet tagas i anspråk för bekämpande av skogsbrand. Skyldig att deltaga i släckning av skogseld är nämligen enligt lagen envar i trakten å landet eller i stad bosatt arbetsför man som fyllt aderton men icke sextio år. Under krigstillstånd är bekämpandet av skogsbrand en *direkt* hemvärnsuppgift, helt naturligt dock under förutsättning att det låter sig göra utan att hemvärnets rent militära uppgifter åsidosättas.

För samordnandet av de olika organisationer som ingå i hemortsförsvaret finns inom vart och ett av rikets försvarsområden en hemortsförsvarsassistent. Om rekvisi-

tion å hjälp att bekämpa en skogsbrand ingår till försvarsområdestaben, föredrages ärendet av denne assistent för befälhavaren, vilken bestämmer hur rekvisitionen skall fullgöras. Från ett visst eller vissa hemvärnsområden beordras kanske visst eller vissa hemvärnsförband till skogsbrandsläckningen och få order att på viss plats eller vissa platser träda under befäl av vederbörande skogsbrandbefäl eller den person som länsstyrelsen förordnat att föra befälet över skogsbrandsläckningen. I brådskande lägen kommer nog framställning om hjälp att göras direkt till närmaste hemvärnskrets- eller områdesbefälhavare eller till och med till befälhavare för hemvärnsförband inom hemvärnsområdet. Det tillkommer då vederbörande befälhavare att avgöra, om hjälp kan lämnas och den hemvärnstrupp som i så fall kan ställas till förfogande. När hemvärnsförband tagits i anspråk på sådant sätt skall omedelbart högre befälhavare inom hemvärnet samt alltid hemvärnsområdes- och försvarsområdesbefälhavarna underrättas. Om inga särskilda order givits angående utrustning med verktyg, bör, när ett hemvärnsförband rycker ut till skogsbrandsläckning, varje man vara försedd med ett verktyg i form av yxa, spade, hacka eller hink.

Om hemvärnstrupp tagits i anspråk för skogsbrandsläckning under nu rådande förstärkt försvarsberedskap utgår en ersättning för portion och tjänstgöring på tillhoppa 2: 50 för tjänstgöringsdag om sammanlagt minst tre timmar. Dessutom erhåller hemvärnsman-

nen fri inkvartering och fria resor. När krigstillstånd råder utgår samma ersättning samt därjämte försörjningsbidrag.

Sällan avlöper en skogsbrandsläckning utan skador på den personliga utrustningen. Skulle ett förband vid skogsbrandsläckning få persedlar eldskadade skall värdering av den förstörda materielen ske genom hemvärnsofficers försorg. Skilda protokoll föras för kronopersedlar och övriga. Protokoll och räkningar insändas till länsstyrelsen.

För att kunna fylla de anspråk som kan komma att ställas på hemvärnet vid dess deltagande i skogsbrandsläckning, måste hemvärnsbe-

fälet sätta sig in i skogsbrandförsvarets organisation. Hemvärnsområdesbefälhavare bör söka personlig kontakt med skogsbrandbefälet inom hemvärnsområdet för att orienteras om åtgärder som kunna komma att visa sig erforderliga. Metoderna för släckning av skogsbrand böra även vara genomgångna vid varje hemvärnsförband. Brevskolan för hemvärnsmän ger en god framställning av arbetet på brandplatsen vilken varje hemvärnsman och reservhemvärnsman bör noga studera. När skogsbrandsäsongen snart är inne bör hemvärnet också vara berett att rycka ut och göra sin insats mot våra skogars fiende nummer ett.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN.

Södermanlands läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef M. *Ejdervik*. Exp. Brandstationen, Katrineholm.
Telefon 237.

Berättelse över verksamhetsåret 1941.

Brandväsendet i länet, som under de sista åren blivit betydligt förbättrat och utvidgat har ytterligare utvecklats under gångna året. De mera väsentliga förbättringarna äro i *städer och samhällen* följande:

Eskilstuna stads brandkår har genom luftskyddsnämnden erhållit bl. a. 5 st. motorsprutor, vardera om 800 minutliter.

Katrineholms stads brandkår har inköpt skummotorspruta om 600 minutliter och genom luftskyddsnämnden har kåren erhållit 1,000 meter slang samt en stor uppsättning lättare materiel.

Flens municipalsamhälles brandkår har inköpt motorspruta om 800 minutliter. Samhällets nya brandtelegraf beräknas kunna tagas i bruk i början av år 1942.

Valla municipalsamhälles brandkår har erhållit motorspruta om 350 minutliter samt mindre skumaggregat.

Gnesta municipalsamhälles brandkår har inköpt motorspruta om 800 minutliter.

Vingåkers municipalsamhälles brandväsen har betydligt effektiviserats genom att samhällets vattenledning under året kunnat tagas i bruk. Vattenledningsnätet är väl

förgrenat i samhället och försett med 43 st. brandposter. Pumparnas kapacitet och vattentrycket äro användbara för eldläckning.

Städer och samhällen hava under året inköpt sammanlagt 2,150 meter brandslang. Även under det gångna året hava en del industrier till sitt skydd anskaffat egna motorsprutor samt uppsatt egna brandkårer, varjämte s. k. hjälpp-brandkårer, bestående av för brandsläckningsväsendet intresserade ungdomar, organiserats på några nya platser. Flera större industrier i städerna hava låtit inmontera automatisk brandalarm.

Beträffande *landsbygden* bestå de mera väsentliga förbättringarna däri:

att frivilliga brandkårer uppsatts i Årdala och Svärta socknar, vilka kårer erhållit sprutor av luftskyddsinspektionen och övrig materiel av länets brandförsäkringsoblag,

att Länna socken under året uppsatt egen frivillig brandkår och att Helgesta socken förbereder bildande av egen brandkår, förlagd till Skebokvarns järnvägsstation.

Följande frivilliga brandkårer hava under året erhållit utryckningsautomobiler, nämligen: Mörkö, Husby-Rekarne, Öster-Rekarne Norra för brandstationen vid Alvesta gård, Floda och Lästringe-Torsåker. Därmed äro 27 frivilliga brandkårer försedda med egna utryckningsfordon. På tre platser har genom initiativ av vederbörande inom brandkåren anskaffats ytterligare ett utryckningsfordon, varför tre landsbygdskårer disponera vardera 2 fordon. Brandstation för Helgesta socken har under året börjat uppföras vid Skebokvarn.

Brandkonsulenten har under året avlagt 57 besök hos 53 brandkårer. Skriftlig rapport har efter varje besök avlämnats till förbundet.

Instruktionskurs har varit anordnad i Katrineholm den 27 och 28 oktober. Programmet omfattade föredrag bl. a. om eldsläckningens taktik, motorsprutans skötsel, förebyggande brandskyddsåtgärder, synpunkter beträffande livräddning m. m. och bland praktiska övningar förekom bl. a. lagning av tryckslang. Vid kursen uppvisade Vrena frivilliga brandkår en kombinerad brand- och ambulansbil, varav framgick, hur en personbil med jämförelsevis små förändringar gjorts ändamålsenlig för sin nya uppgift. Kursen bevisades av 50 representanter för brandkårer och av 4 andra intresserade.

Brandkårsförbundets årsmöte hölls i Flen den 28 juni. Mötet var fåtaligt besökt, då av annonsen om mötet framgätt, att på grund av tidsläget och försvarade kommunikationer endast föreningsärenden skulle förekomma till behandling.

Liksom tidigare år vill brandkårsförbundet rikta en maning till herrar brandchefer och styrelseledamöter i de frivilliga brandkårer-na om ett fortsatt tråget arbete till brandväsendets fromma. Det har ofta betonats, att luftskydd till stor del består av brandskydd, och det nuvarande tidsläget utgör en allvarlig maning till beredskap på alla ifrågakvarande områden. Särskilt bör framhållas vikten av att utbildade reserver finnas för till krigstjänst inkallad brandkårspersonal och att vattentag ordnas i erforderlig utsträckning vid de olika gårdarna.

Vid verksamhetsårets utgång äro till brandkårsförbundet anslutna:

- 13 kommunala brandkårer,
- 33 frivilliga brandkårer,
- 12 bruks- och gårdsbrandkårer,
- 2 landskommuner.

Av länets 88 landskommuner hava vid verksamhetsårets utgång 32 kommuner ordnat sitt brandskydd genom avtal om släckningshjälp med närliggande stad eller samhäl-

le; 55 kommuner hava ordnat skyddet genom upprättande av 33 frivilliga brandkärer, varefter återstår 1 kommun, som ännu ej ordnat sitt brandskydd.

För det anslag, brandkårsförbundet under året erhållit av Sö-

dermanlands läns Brandförsäkringsbolag för verksamhetens bedrivande, framför förbundet varmt tack.

Inkomster och utgifter under året framgå av nedanstående uppställning:

Inkomster:

Kassabehållning från år 1940	6,736: 16
Årsavgifter	780: —
Anslag från Södermanlands läns Brandförsäkringsbolag	4,500: —
Ränta å sparkasseräkning för år 1941	109: 01
	Kronor 12,125: 17

Utgifter:

Brandkonsulenten: arvode, dagtraktamenten och resor	2,185: —
Sekreteraren: dagtraktamenten och resor	133: 90
Svenska Brandkärernas Riksförbund: årsavgifter	520: —
Instruktionskursen i Katrineholm	1,364: 45
Expeditionskostnader	28: —
Annonser	53: —
Trycksaker	100: 45
Diverse	237: 50
Kassabehållning till år 1942:	
Innestående å bank	7,426: 29
Kontant i kassan	76: 58
	Kronor 12,125: 17

Brandkårsförbundets styrelse består av förbundsordföranden, landshövdning Bo Hammarskjöld, vice ordföranden greve Rutger Wachtmeister samt herrar stadsingenjören D. Aronson, järnhandlaren K.

Andersson, löjtnanten N. L. Arfwedson, disponenten Ture Flodkvist och lantbrukaren F. W. Ericsson, av vilka herrar K. Andersson, N. L. Arfwedson och T. Flodkvist äro i tur att avgå.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Södermanlands läns Brandkårsförbunds räkenskaper för år 1941, få efter fullgjort uppdrag intyga, att brandkårsförbundets ställning vid årets slut befunnits sådan den uppgivits i styrelsens här ovan angivna berättelse och att räk-

skaperna äro noggrant förda samt försedda med vederbörliga verifikationer.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa, att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas styrelsen för den tid revisionen omfattar.

Lindö och Lötens skola den 24 mars 1942.

Hans von Rosen.

Karl G. Naeslund.

Kalmar läns Brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef A. R. Florin, Tel. Brandkären, Kalmar.

Ur berättelsen över verksamhetsåret 1941.

Styrelsen: Ordförande: Landshövding A. Lidén. Vice ordförande: Advokat A. Lindskog, Västervik. Ledamöter: Godsägare Gustav Jeansson, Högsby, Brandchef B. Carlsson, Oskarshamn, Disponent N. Berg, Figeholm, Brandchef G. E. Pettersson, Borgholm, Bankdirektör T. Björnberg, Oskarshamn, Löjtnant T. Schele, Ankarsrum, Förrådsvakt E. Petersson, Kalmar. Suppleanter: Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Sjukvårdare Elov Persson, Västervik, Kamrer F. Angner, Ålem, Brandchef K. E. Andersson, Mönsterås. Revisorer: Agronom R. Therner, Smedby, Godsägare A. Bernsten, Bölebro. Revisorssuppleanter: Disponent R. Johnsson, Påryd, Brandchef Karl Svensson, Ålem. Sekreterare och kassör: Brandchef A. R. Florin, Kalmar. Länskonsulent: Brandchef A. R. Florin, Kalmar.

Arbetsutskott: Landshövding Lidén, Kamrer Angner, Brandchef Pettersson och Brandchef Florin.

Sammanträden. Årsmöte hölls i Vimmerby den 23—24 augusti. Styrelsen har sammanträtt två gånger och arbetsutskottet fyra gånger.

Anslutna brandförsäkringsinrättningar: Följande ha varit anslutna under året och erlagt följande årsavgifter beräknade efter 2: 50 pr miljon försäkringssumma: Kalmar läns norra 670:—, Kalmar läns fastland 262: 50, Södra och Norra Möre häraders brandstodsbolag 125:—, Ölands norra mots brandstodsbolag 122: 50, Kalmar läns mellersta 92: 50, Ölands södra mots brandstodsbolag 77: 50, Brandförsäkringsföreningen Öland 30:—,

Kristvalla-Förlösa socknars brandstodsbolag 17:—, Ryssby sockens brandstodsbolag 16: 52, Söderåkra sockens brandstodsbolag 12: 50 = 1,426: 02.

Utbildningsverksamheten: 1941 har varit förbundets livligaste och effektivaste år vad utbildningsverksamheten beträffar. Förutom de tidigare formerna av kurser såsom brandbefälskurser och instruktionskurser i samband med årsmötet ha nya kursformer införts, nämligen specialkurser för motorsprutskötare och utbildningskurser i hemorten för brandkärer. Motorsprutskötarekurserna ha pågått två dagar i följd med 12 utbildningstimmar förlagda å olika platser inom länet. Hemortskurserna äro avsedda att pågå tre dagar om 21 timmar fördelade så, att första omgången tages två dagar och framdeles såsom repetition den tredje dagen. Såsom instruktör vid dessa kurser ha tjänstgjort verkmästaren vid Kalmar brandkår, brandmästaren G. Bohman. Dessa kurser ha omfattats med utomordentligt stort intresse, och ha desamma varit mycket givande och utfallit till största belåtenhet. Huruvida planerad fortsättning skall kunna ske under 1942, är beroende av, huruvida erforderliga ekonomiska anslag kunna erhållas.

Brandbefälskursen i Kalmar den 25/6—1/7 räknade icke mindre än 25 deltagare. Även detta rekord.

UPPGIFTER RÖRANDE KURSERNA:

I. *Motorsprutskötarekurserna:*

I Färjestaden den 26/4—27/4 med 27 deltagare från 10 brandkå-

rer. I Kalmar den 10/5—11/5 med 37 deltagare från 20 brandkårer. I Hultsfred den 17/5—18/5 med 39 deltagare från 15 brandkårer. I Gameby den 24/5—25/5 med 36 deltagare från 12 brandkårer. I Borgholm den 4/10—5/10 med 23 deltagare från 9 brandkårer.

Summa 5 kurser med 162 deltagare från 66 brandkårer.

II. Hemortskurserna:

Å följande platser ha hemortskurser hållits: Hagby, Woxtorp, Halltorp, Vena, Tuna, Rumskulla, Djursdala, Frödinge, Locknevi, Blackstad, Odensvi och Gullabo, med 141 deltagare från 12 brandkårer.

III. Brandbefälskursen:

Brandbefälskurs hölls i Kalmar under brandkonsulentens ledning den 25/6—1/7 omfattande 40 timmars teoretisk och praktisk utbildning. Deltagarantalet uppgick till 25 st.

IV. Instruktionskursen:

I anslutning till årsmötet i Vimmerby den 23—24 augusti hölls en instruktionskurs för brandkårspersonal, varvid förekom uppvisning av Vimmerby brandkår, instruktionsövningar med motorsprutor och övrig brandmateriel samt befälsövningar, visning av skogsbrandberedskapsfilm, föredrag och konsulentmeddelanden samt demonstration av utställd brandmateriel från olika brandredskapsfirmor i landet. I instruktionsövningen deltog ett 60-tal brandmän. Årsmötet inleddes med hälsningsanförande av Landshövding Lidén och övervars av Riksförbundets sekreterare, Kapten E. Gillner samt avslutades med gemensam supé å Stadshotellet, där tal och sång förekom.

Konsulentverksamheten: Genom konsulenten har besök gjorts å 29 platser, där övningar och instruk-

tioner hållits eller underhandlingar i olika frågor förts. 23 st. nya brandkårer ha under året tillkommit och anslutit sig till förbundet.

Konsulentverksamheten ökas alltså och överstiger vida föregående årens, ja t. o. m. 1940 års. Rådfrågningar ha förekommit i mycket stor omfattning i frågor rörande brandkårernas organisation, materiel, brandstationsbyggen, brandordningar och sotningstaxor. Härtill kommer yttranden och utredningar i mängd för såväl kommunernas räkning som för Länsstyrelsens och icke minst för Luftskyddsinspektionens räkning. Detta är enbart att betrakta såsom glädjande bevis på brandväsendets fortsatta snabba utveckling i länet.

Önskvärt vore dock, att förbundets ekonomi medgav en mera omfattande reseverksamhet för konsulenten. Skall verksamheten i framtiden kunna rätt bedrivas, krävas större ekonomiska resurser både för utbildningsverksamheten och konsulentverksamheten i övrigt. Det är emellertid att hoppas, att statsbidrag skall kunna påräknas härför.

Konsulenten har genom bidrag från Riksförbundet kunnat tilldelas ett arvode för 1940 års verksamhet å kr. 500:—. För 1941 har intet arvode ännu utgått.

Luftskyddsinspektionens arbete med höjandet av brandförsvaret å landsbygden fortgår, men synes i vissa fall Luftskyddsinspektionens fordringar vara så pass stränga, att en del kommuner avstå från tilldelningen av motorsprutor. Kan ske en uppmjukning skulle underlätta den tillämnade utvecklingen. Stundom skönjes dock allt fortfarande bristande vilja och förståelse från kommunernas sida.

Gentemot de anslutna brandkårernas skötsel och intresset inom desamma ha inga erinringar av vikt förekommit, utan äro dessa i stort sett värda allt erkännande.

*Brandkårsförbundets räkenskaper:**Inkomster 1941:*

Behållning från 1940	2,844: 98
Räntor	94: 10
Medlemsavgifter från 87 brandkärer	1,305: —
Medlemsavgifter från 10 brandförsäkringsbolag	1,426: 02
Riksförbundet för 1940 års konsulentverksamhet	500: —
Riksförbundet för utbildningsverksamheten	500: —
	Kronor 6,670: 10

Utgifter 1941:

Expeditionskostnader	340: 74
Avgifter till Riksförbundet för 87 brandkärer	870: —
Kostnader för årsmötet	323: 55
Kursverksamheten	1,280: 50
Konsulentverksamheten	1,091: 60
Arvode till sekreterare och kassör	300: —
Diverse	26: 33
	Kronor 4,232: 72

Innestående å bankböcker	1,437: 38
Försvarsobligationer	1,000: —
	Kronor 2,437: 38

Summa utgifter och behållning 6,670: 10

Verkliga inkomsterna uppgå sålunda till	3,835: 12
Verkliga utgifter uppgå sålunda till	4,232: 72
Utgifterna ha överstigit inkomsterna med	407: 60
Tillgångar den 1 januari 1942	2,437: 38

Innan styrelsen avslutar denna sin berättelse för Kalmar läns Brandkårsförbunds verksamhet under år 1941, vill styrelsen kraftigt understryka nödvändigheten av, att kommunerna på allvar tager upp frågan om vattentillgångens säkerställande, där så ännu icke blivit gjort. Även en välorganiserad brandkår utan vatten saknar slagkraft!

Det är med glädje styrelsen konstaterar den enorma utvecklingen inom vårt brandförsvar inom länet,

vilket tiden utan hänsyn också kräver.

Till Svenska Brandkärernas Riksförbund, kommuner, anslagsgivare såsom brandstodsbolag och sparbanker m. fl. samt till alla aktiva brandmän och andra inom länet, som bidragit till den omnämnda utvecklingen och till alla, som biträtt länsförbundet i dess samhällsbevarande strävanden, framför styrelsen sitt tack under förhoppning om fortsatt gott samarbete.

En befattning såsom

v. Brandchef och Brandmästare

vid Mölndals stads brandkår förklaras härmed till ansökan ledig.

Ansökan, åtföljd av kompetenshandlingar, åldersbetyg och löneanspråk ställes till brandstyrelsen och insändes snarast, dock senast den 10 juli d. å.

Sökande till befattningen skall hava tjänstgjort som befäl vid yrkesbrandkår och helst hava genomgått brandbefälskola kategori I.

Brandstyrelsen har föreslagit en årslön av 4,600:— med 3 ålderstillägg à 380:— efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst. Å lönen utgår dessutom dyrtidstillägg enligt ramavtalet, f. n. 22,14 %.

Befattningen skall tillträdas den 1 augusti 1942.

Mölndal den 19 maj 1942.

Brandstyrelsen.

Älvsborgs läns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: Överstelöjtnant *R. Stridbeck*. Exp.: Sven Eriksonplatsen 1, Borås.
Tel. 1576.

Brandchef *B. Thorell*. Exp.: Brandstationen, Trollhättan.
Tel. Brandkåren.

Ur berättelsen över verksamhetsåret 1941.

1. Verksamheten i allmänhet.

Utvecklingen av brandkårsförbundet har under 1941 varit synnerligen stor, i det att ej mindre än 37 nya brandkårer tillkommit i länet och anslutits till förbundet, därav 22 i södra och 15 i norra länsdelen. De i södra länsdelen voro: brandkårerna i: Alingsås landsförsamling, Björketorp, Borgs

A.-B., Dalstorp, Dalum, Dannike, Gingri, Hajom, Hillared, Holsljunga, Horred, Kungsäter, Ljushult, Marbäck, Mjöbäck, Sjömarken, Stora Lundby, Södra Ving, Tores-
torp, Vegbyorten, Åsarp och Öxabäck samt de i norra länsdelen brandkårerna i: Angered, Bolstad, Frändefors, Gestad, Grinstad, Gärdhem, Holm, Långared, Norra

Björke, Nödinge, Skepplanda, Ste-
neby, Torrskog, Asaka och Öde-
borgs kommun.

Den 31 december 1941 uppgick
sålunda antalet till förbundet an-
slutna brandkårer till 137 st., där-
av 75 i södra och 62 i norra läns-
delen.

Denna vackra utveckling får i
främsta hand tillskrivas Luft-
skyddsinspektionens betydelsefulla
åtgärd att utverka statsanslag till
anskaffning av motorsprutor och
dessa sprutors tilldelande till kom-
muner mot ringa eller ingen betal-
ning. Men även har medverkat
kommunernas allt mer framträdande
förståelse för och insikt om
brandväsendets nödvändighet för
skydd av kommunens invånare och
dessas egendom. Kostnaderna för
slang och övrig redskap, som kom-
munerna själva haft att bestrida,
hava emellertid på många håll för-
anlett en tveksamhet, vilken endast
kunnat övervinnas genom brand-
konsulenternas energiska propagan-

daarbete. Ännu vid årsskiftet fun-
nos dock 23 kommuner, som fått
motorsprutor, men icke organiserat
brandkårer till sina sprutor, ehuru
de erbjudits hjälp härtill av brand-
kårsförbundet. När kommunerna
själva begärt tilldelning av motor-
sprutor, borde vara i deras eget in-
tresse att sprutorna kunna komma
till användning. Man får därför
hoppas, att i början av 1942 brand-
kårer komma att bildas överallt,
där motorsprutor finnas.

Förbundets enskilda medlemmar
ökades under 1941 från 9 till 18 st.

Landstingets inrättningar, vid
vilka brandkårsförbundet haft upp-
drag att hava tillsyn över brand-
skyddet och verkställa övningar
med personalen, uppgick till 31 st.

2. *Räkenskaperna under 1941 fram-
gå av nedanstående uppställning,
som är en avskrift av den för ka-
lenderåret avgivna revisionsberät-
telsen.*

Inkomster:

Behållning från 1940	1,728: 04
Landstinget för 31 inrättningar	620: —
Anslag från Elfsborgs läns Brandstodsbolag	4,000: —
Medlemsavgifter från 137 brandkårer	1,441: 60
Medlemsavgifter från 18 enskilda medlemmar	185: 20
Riksförbundets bidrag till instruktionskurser	500: —
Riksförbundets porton för inkasserade årsavgifter	31: 50
Försåld litteratur	244: 90
Diverse inkomster	40: —
Bankränta 1941	119: 96
	<hr/>
	Kronor 8,911: 20

Utgifter:

Expeditionskostnader	506: 67
Inventarier, skioptikonbilder, fotos och litteratur	210: 02
Konsulentkostnader i norra länsdelen	2,103: 60
Konsulentkostnader i södra länsdelen	2,040: 90
7-dagars instruktionskurs	444: 57
Avgifter till Riksförbundet för prenumeration	156: 75
Sekreterarearvode	200: —
Kassaförvaltarearvode	150: —
Överföring till stipendiefonden	225: 20
	<hr/>
	Summa utgifter 6,037: 71
Behållning till 1942, inestående i bank	2,873: 49
	<hr/>
	Kronor 8,911: 20

*Älvsborgs läns Brandkårsförbunds stipendiefond.**Inkomster:*

Behållning från 1940		4,000:—
Överföring från förbundskassan: revisorernas gåva	40:—	
avgifter från 18 enskilda medlemmar	185:20	225:20
Utdelning å 20 st. aktier i Göteborgs bank		125:—
Bankränta 1941		46:90
Gåva av enskild		33:39
		<hr/>
	Kronor	4,430:49

Utgifter:

Nedskrivning, enligt förbundsstyrelsens beslut den 13/6 1941		
av aktierna i Göteborgs bank fr. inköpsvärdet	2,730:49	
till nominella värdet, 125 kr. per aktie	2,500:—	230:49
Behållning till 1942:		
20 st. aktier i Göteborgs bank å 125:—	2,500:—	
innestående i Borås Sparbank	1,700:—	4,200:—
		<hr/>
	Kronor	4,430:49

3. Brandkårsförbundets stipendiefond.

Som av ovanstående redogörelse framgår har stipendiefondens behållning ökat från kr. 4,000:— till kr. 4,200:—, ehuru aktiernas värde nedskrivits med kr. 230:49. Några stipendier hava hittills icke ansetts kunna utdelas på grund av fondens ännu ringa årliga avkastning.

4. Förbundsmötet.

Detta avhölls i Borås den 13 juni i samband med dit förlagda årsmöten för Svenska Brandkärernas Riksförbund, Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandbefälsföreningen under dagarna 12—14 juni 1941.

Ansvarsfrihet beviljades styrelsen och kassaförvaltaren för 1940 års förvaltning.

Styrelsen:

Ordförande: Landshövding A. von Sneidern, vald t. o. m. förbundsmötet 1944.

Vice ordförande: Överstelöjtnant R. Stridbeck, vald t. o. m. förbundsmötet 1942.

Styrelseledamöter: Brandchefen Hj. Janson, Åmål, och Godsägare S. Dicander, Uplo, valda t. o. m.

förbundsmötet 1942. Ingenjör M. Wenander, Dalsjöfors, Brandchefen S. Mångberg, Vänersborg, och Brandchefen E. Stenberg, Lerum, valda t. o. m. förbundsmötet 1943 samt Brandchefen H. Nelson, Kinna, och Brandchefen P. Lundgren, Borås, valda t. o. m. förbundsmötet 1944.

Styrelsesuppleanter: Brandchefen A. Hedén, Alingsås, och Brandchefen S. Utter, Brålanda, valda t. o. m. förbundsmötet 1942, Lantbrukare J. Lorentzon, Ledet, och Brandchefen B. Thorell, Trollhättan, valda t. o. m. förbundsmötet 1943 samt Brandchefen G. Östlund, Limmared, och Brandchefen T. Bowald, Svenljunga, valda t. o. m. förbundsmötet 1944.

Riksförbundets förtjänstmedaljer i silver överlämnades av ordföranden till Brandchefen Hj. Janson, Åmål, och vice Brandchefen G. Claeson, Kinna.

5. Instruktionskurs i samband med förbundsmötet

var detta år ej anordnad på grund av de många föredrag och diskussionsämnen, som förekommo under riksorganisationernas samtliga möten.

6. Brandkärsförbundets styrelse

hade under 1941 ett sammanträde i samband med förbundsmötet, varvid bl. a. beslöts att till ombud vid Riksförbundets möten omvälja ordföranden och vice ordföranden med brancheferna H. Nelson och S. Mångberg som suppleanter samt att till sekreterare och kassaförvaltare omvälja Överstelöjtnant R. Stridbeck.

7. Brandkärsförbundets verkställe utskott

har likaledes haft ett sammanträde den 2 februari i Borås, varvid bl. a. fattades beslut om ordnande av en 7-dagars instruktionskurs för brandkårsledare och en del ärenden angående förbundets ekonomiska förhållanden.

8. En särskild 7-dagars instruktionskurs för brandkårsledare,

anordnad av förbundet, ägde rum i Borås den 3 t. o. m. den 9 mars 1941 med 49 deltagare från 41 av förbundets brandkårer.

9. Brandkonsulenternas verksamhet under året.

Såsom brandkonsulenter hava tjänstgjort, i södra länsdelen Överstelöjtnant R. Stridbeck och i norra länsdelen Brandchefen i Trollhättan B. Thorell. Dessutom har vice Brandchefen i Borås N. Danielson tjänstgjort som biträdande brandkonsulent i södra länsdelen.

Förbundsstyrelsen hade för att säkerställa medel till organisation av de många brandkårer, som väntades tillkomma i länet på grund av Luftskyddsinspektionens utdelande av motorsprutor, uppdragit åt brandkonsulenterna att avgöra vid vilka äldre brandkårer besök kunde uppskjutas till senare år. Av denna anledning hava några av de äldre brandkårerna icke besökts av brandkonsulenterna under 1941.

Huvuduppgiften för brandkonsulenternas verksamhet under 1941 lades på undervisning om motor-

sprutors konstruktion och funktion samt på övning i deras körning, skötsel och behandling vid tillfälligt uppträdande fel.

I södra länsdelen har brandkonsulenten och hans biträde besökt 63 av befintliga 75 brandkårer. Givet är, att de nya brandkårerna äro i behov av ytterligare mycken hjälp för organisation och utbildning.

Landstingets 17 inrättningar i södra länsdelen hava besökts, varvid undervisning särskilt ägnats hemskyddets fullgörande.

I norra länsdelen har brandkonsulenten besökt samtliga 62 befintliga brandkårer liksom landstingets 14 inrättningar. Även här äro de nya brandkårerna i behov av fortfarande hjälp genom brandkonsulenterna.

10. Brandkärernas förhållanden.

En brandkårs utveckling och utbildning är mycket beroende av dess ledares intresse och energi. Hans övertygelse om brandväsendets nödvändighet och stora betydelse utgör grunden för de anslagsgivande myndigheternas förståelse för brandkårens behov och för brandkårens uppövande till en duglig släckningskår. Glädjande är att flertalet brandkårer i länet lyckats erhålla goda ledare. Och man får hoppas att de nya brandkärernas ledare må följa sina äldre kollegors efterföljansvärda exempel. Brandkårsförbundets stöd och hjälp kunna alla räkna på.

Genom Luftskyddsinspektionens utdelning av motorsprutor har följt en betydande ökning av brandmaterielen i länet. Vid årsskiftet 1941—42 kan beräknas att vid de till brandkårsförbundet anslutna brandkårerna förefanns följande större brandredskap: 197 motorsprutor, 143,390 m. 63 mm. slang och 98 brandbilar. Dessutom funnos 28 brandstationer försedda med slang- och övningstorn.

Uppgifter från brandkårernas utryckningar saknas tyvärr från flera brandkårer, men enligt tidningsnotiser hava de varit många, och säkert är, att länets brandkårer räddat avsevärda värden undan eldens förstörelse.

Förutom de vid förbundsmötet utdelade medaljerna har Riksför-

bundets medaljer utdelats till följande personal vid Fritsla brandkår: Brandchefen G. Thorson, vice Brandchefen U. Thorson, brandförmännen M. Bengtson och G. Olofson samt brandmännen A. Lundqvist, A. Johanson, E. Johanson och B. Karlson.

MEDDELANDEN.

Maximitaxan.

De större brandförsäkringsanstalterna i landet, mellan vilka sedan åtskilliga år tillbaka gäller en överenskommelse att i viss omfattning bidra till kostnaderna för eldsläckning, särskilt på landsbygden, ha funnit sig föranlåtna att med hänsyn till prisstegringen om-arbeta de taxor, efter vilka bidragen till brandkårernas släckningskostnader hittills utmätts. Den nya, för hela landet gällande s. k. maximitaxan för dessa brandbolags deltagande i brandkårernas utrycknings- och släckningskostnader i de fall, då sådant bidrag överhuvudtaget enligt överenskommelsen kan ifrågakomma, äro vi nu i tillfälle att här återgiva:

M A X I M I T A X A.

(av 1942, gäller tillsvidare).

Kommuner och industriföretag böra på förhand uppgöra plan beträffande släckningshjälp och överenskomma om alarmeringssätt. Ersättning lämnas endast till ortens egen brandkår (där sådan ersättning överhuvudtaget lämnas) samt till två andra brandkårer, såvida icke ytterligare hjälp påkallas av den, som fört befälet vid eldsvådan eller av kommunal myndighetsperson i den kommun, där

branden timat. Till varje främmande brandkår utgår i regel ersättning för högst 9 man inkl. befäl.

Totala ersättningen för släckningskostnad får icke överstiga nedanstående taxa:

1. *Personal:* 5:— kr. per timme för i utryckningen deltagande brandchef, vice brandchef eller annan befälhavare för utryckningensstyrka samt 3:— kr. per timme för varje annat befäl, underbefäl, brandman eller annan ersättningsberättigad person.

Ann.: Vid kommunal brandkårs utryckning för släckning utanför eget tjänstgöringsområde lämnas icke ersättning till reservmanskap, som inkallas för tjänstgöring, i annan mån än som erfordras för täckandet av kommunens merutgifter för avlöning. Medtages icke hela den alarmerade manskapsstyrkan vid utryckning till brandplats utanför dylikt område, lämnas till hemsant manskap högst en timmes ersättning enligt gällande avlöningsreglemente för brandkåren.

2. *Utryckningsbil eller annat motorfordon tillhörigt brandkåren:* 5:— kr. per mil för varje i utryckningen deltagande sådant fordon, med eller utan bogserad

- spruta, dock minst 15:— kronor för varje; i denna ersättning inbegripes kostnad för bränsle, smörjmedel och förslitning.
3. *Maskindriven spruta*: För den tid sprutan är i gång utgår ersättning per timme med högst nedanstående belopp, dock alltid för minst 1 timme:
 Spruta med lägre kap. än 600 m/l 15:— kr.,
 spruta med kap. 600—900 m/l 20:— kr.,
 spruta med kap. 1000—1400 m/l 25:— kr.,
 spruta med kap. 1500—1900 m/l 30:— kr.,
 spruta med högre kap. än 2000 m/l 35:— kr.
- Ovan angivna kapacitet avser antalet m/l vid 9 kg. tryck.
- I denna ersättning inbegripes kostnad för bränsle, smörjmedel och förslitning. För spruta, som är fast monterad på utryckningsbil, beräknas ersättningen för utryckningsbilen enligt 2 och för sprutan enligt 3 här ovan.
4. *Tryckslang*: 10 % av nyanskaffningsvärdet för all utom i nästa stycke omnämnd vid tillfället utlagd slang med därtill hörande kopplingar; i denna ersättning inbegripes kostnad för rengöring, torkning, reparation och förslitning, för genom sprängning förstörd slang samt för kopplingar.
- Slang, som förstörts annorledes än genom sprängning, ersättes med hänsyn till slangens ålder och beskaffenhet efter värdering i varje särskilt fall.
5. *Förkommen, förstörd eller förbrukad materiel, annan än sådan som här ovan sagts, samt förkomna eller förstörda persedlar*: Verkliga värdet i omedelbart före branden befintligt skick.
6. *Förslitning av annan än ovan nämnd materiel*: Ersättes icke.
7. *Fordon eller annan redskap, ej tillhöriga brandkåren*: Skäligen hyreskostnad.
8. *Rengöring och iordningställande av använd materiel (utom slang) och persedlar*: Självkostnadspris.
9. *Olycksfallsförsäkring å brandkårens personal, maskin-, automobil- och trafikförsäkring å brandkårens sprutor och utryckningsbilar*: Ett belopp motsvarande den på en utryckning belöpande premiekostnaden för försäkringar av nämnda slag, avseende allenast utryckning utom brandkårens tjänstgöringsområde.
- Anm.*: Räkningar skola utställas på ägaren av den risk, där elden utbrutit. I de fall, där elden tagit eller hotar taga så stor spridning till andra risker, att befälhavaren på brandplatsen tillkallar släckningshjälp, skola räkningarna atteras av denne. — Räkningarna skola insändas inom 2 månader efter branddagen vid äventyr att senare inkomna ersättningskrav ej upptagas till prövning.

Cirkulärskrivelse nr 174

från Statens Bränslekommission.

Anvisningar för tilldelning av Motyl 50 och Motyl 85 m. m. samt för tilldelning av tjära, motorbrännolja, motorfotogen och lysfotogen för fiskets behov under juli och augusti 1942 (28:e ransoneringsperioden i fråga om förstnämnda bränslen och 14:e ransoneringsperioden beträffande bränslen för fiskets behov).

Till samtliga länsstyrelser.

Under hänvisning till bränslekommissionens cirkulärskrivelse nr 171 angående övergång till Motyl 50 och Motyl 85 samt kommissionens Tekniska Meddelanden nr 15

får kommissionen efter samråd med livsmedelskommissionen, trafikkommissionen och Kungl. lantbruksstyrelsen meddela, att tilldelning till förbrukarna skall ske efter i huvudsak samma grunder som tidigare. Kvantiteterna hava ökat något, enär motylbränslena hava lägre värmevärde än motsvarande mineraloljebränslen. För garagebränsle anses någon ökning dock ej behöva förekomma. Till start vid tändkulemotorer får en mindre tilldelning av motor- eller lysfotogen ske.

Frågan huruvida ombyggnad för drift med Motyl 85 skall äga rum beträffande brandbilar och motordrivna brandsprutor måste prövas från fall till fall. För att spara landets bensinförråd kräves ombyggnad av motorer tillhöriga större brandkärer, i synnerhet yrkesbrandkärer. Dessa böra äga möjlighet att åter ställa om motorerna för bensin- och bentyldrift. I fråga om brandbilar och sprutor tillhöriga mindre brandkärer gäller, att ombyggnad för närvarande icke bör ske med hänsyn till beskaffenheten av de bränslen, som för dessa utryckningsfordon upplagts i förråd för speciella ändamål, varom särskilda instruktioner utfärdats. Sistnämnda fordon komma att erhålla dispens att använda Motyl 50 som driftbränsle. — Ansökan om dylik dispens bör snarast möjligt insändas till länsstyrelsen, som har att jämte eget yttrande vidarebefordra ansökningen till bränslekommissionens bensin- och oljeavdelning, Stockholm. I avvaktan på beslut i anledning av dispensansökan må brandkår använda Motyl 50 som driftbränsle.

För att samtliga brandkärer skola erhålla kännedom om ovanstående bestämmelser, torde länsstyrelsen översända ett exemplar av denna skrivelse till varje brandkår inom länet.

Beträffande den speciella tilldel-

ningen för fiskets behov gäller följande. Bränslekommissionen ser sig i stånd att ställa en mindre kvantitet motorbrännolja till fiskets förfogande. Såsom framgår av ovannämnda cirkulärskrivelse nr 171 och Tekniska Meddelanden nr 15 har motorfotogen ersatts av Motyl 85. Tilldelning av motortjära och lysfotogen för fisket sker enligt samma grunder som tidigare.

I övrigt hänvisas till särskilda skrivelser angående länstilldelningen.

Stockholm den 19 maj 1942.

Statens Bränslekommission

Erik G. Pehrsson.

/ G. A. Nyqvist.

Lagring, skötsel och vård av gummi.

Genom avspärningen är det icke längre möjligt att erhålla gummi från utlandet. Det gäller därför att handskas varsamt med de tillgångar av gummi i form av rågummi, halvfabrikat och färdig vara, som nu finnes inom landet.

Inom såväl brandskyddet som luftskyddet användas en mängd olika föremål av gummi, exempelvis automobil- och cykelringar, slangar, gummistövlar, gasskyddskläder, gasmasker m. m. Det är av stor betydelse, icke minst ur beredskapssynpunkt, att alla dessa föremål bevaras på bästa sätt.

I Tyskland, där det av naturliga skäl även råder brist på gummi, ha detaljerade anvisningar för lagring, skötsel och vård av gummi utarbetats. Av dessa riktlinjer bör särskilt framhållas:

I. GILTIGHETSOMRÅDE.

Nedanstående riktlinjer gälla för produkter av såväl naturgummi som konstgummi.

II. ALLMÄNT.

Livslängden hos gummiföremål är i hög grad beroende av lagrings-sätt, skötsel och vård. På rätt sätt lagrade föremål bibehålla under flera år sina egenskaper.

III. LAGRING, SKÖTSEL OCH VÅRD.

1. Lagerlokal.

Lagerlokal måste vara kall, torr, mörk, dammfri samt vara försedd med ventilation.

Temperaturen bör icke överstiga + 15° C; låga temperaturer (under 0° C) äro icke skadliga.

Luftens relativa fuktighet bör vara omkring 65 %.

För att förhindra direkt ljusstrålning böra fönsterglas och liknande målas med röd eller orange skyddsfärg. Blå färg skyddar icke och bör därför icke användas.

Lagrade föremål skola icke uppläggas i närheten av värmeelement eller andra uppvärmningsanordningar. Detta bör hindras genom uppsättning av skyddsskärmar vid uppvärmningsanordningarna.

I lokalen bör icke förvaras lösningsmedel, driv- och smörjmedel, syror eller liknande.

Gummilösning bör helst förvaras i särskild lokal.

Start och drift av elektriska maskiner eller apparater, vilka förorsaka elektrisk gnistbildning, bör icke förekomma i lagerlokalen (ozonbildning).

2. Gummiprodukter.

a) Allmänt.

Gummiprodukter skola skyddas mot inverkan av ljus, värme, syror eller driv- och smörjmedel, emedan dylik inverkan förstör föremålens ytor. Lagring skall ske så, att materialspänningar, brytställen och liknande icke uppstå.

b) Halvfabrikat.

Plattor och band böra lagras slätt eller rullade; vid slät lagring bör för undvikande av materialspänningar hela ytan ligga an mot underlaget.

Gummerat tyg har benägenhet att klibba ihop och bör därför upphängas fritt på stänger eller liknande.

Drivremmar, kabel och liknande böra förvaras i rullar eller på trummor.

Brand- och spolslangar böra förvaras rullade eller helt utsträckta.

c) Helfabrikat.

Packningar, buffertar, gummi-metall-kopplingar m. fl. smådelar ordnas efter användningsområde och storlek.

Automobil- och cykelringar kunna lagras i ställningar med ett avstånd till golvet av minst 10 cm.

Innerslangar kunna lätt uppumpade och intalkade förvaras antingen i ringarna eller också förvaras upphängda på stänger.

Klädespersedlar, såsom rockar, skyddskläder, stövlar m. fl. böra helst förvaras hängande.

d) Gummilösning.

Gummilösning skall förvaras kallt i lufttäta behållare. Lösningen är vanligtvis både eldfarlig och hälsovådlig.

IV. RENGÖRING.

Gummiföremål böra rengöras med mjuka trasor och varmt vatten eller 1,5 % sodalösning, varefter föremålen spolas väl rena med med vatten.

Bensin, bentyl eller liknande få under inga omständigheter användas för rengöring. Gummimetallkopplingar rengöras med en blandning av lika delar sprit och glycerin.